

PUHEMIESNEUVOSTON EHDOTUS 1/2002 vp

Puhemiesneuvoston ehdotus Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosäännöksi

EHDOTUKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Ehdotus sisältää esityksen uudeksi Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosäännöksi. Uudella johtosäännöllä kumottaisiin nykyinen vuodelta 1938 oleva valtuutettujen johtosääntö.

Uusi johtosääntö vastaisi asiallisesti suurelta osin voimassa olevaa valtuutettujen johtosääntöä, mutta se on eräiltä osin tarkistettu vastaamaan vuoden 2002 alusta voimaan tullutta Kansaneläkelaitoksesta annettua lakia. Ehdotetussa johtosäännössä muutettaisiin lisäksi valtuutettu-

jen palkkion perusteet vastaamaan paremmin eduskunnan valitsemien muiden toimielinten palkkioiden tasoa. Eräitä valtuutettujen toimintaan liittyviä menettelyjä uudistettaisiin ja johtosääntöön otettaisiin säännökset eräistä käytännössä noudatetuista menettelyistä.

Valtuutettujen johtosääntö on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

YLEISPERUSTELUT

1. Lainsäädäntö

Valtuutettujen valintaa ja tehtäviä koskevat perussäännökset sisältyivät aikaisemmin kansaneläkelakiin (347/1956). Säännökset otettiin eräiltä osin uudistettuina vuoden 2002 alusta voimaan tulleen Kansaneläkelaitoksesta annettuun lakiin (731/2001). Lailla uudistettiin Kansaneläkelaitoksen hallintoa ja muun muassa säädettiin valtuutettujen tehtäväksi pääosin ulkopuolisista jäsenistä koostuvan hallituksen määrääminen kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tarkentavat valtuutettujen toimintaa koskevat säännökset sisältyvät kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosääntöön (165/1938). Voimassa oleva johtosääntö ei vastaa kaikilta osin tehtyä lainmuutosta.

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 4 §:n mukaan eduskunta valitsee kaksitoista valtuutettua ja kullekin heistä yhden varavaltuutetun sekä hyväksyy valtuutetuille johtosäännön. Valtuutetut asetetaan vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä koko vaalikaudeksi.

Valtuutettujen tehtävänä on Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 5 §:n mukaan (1) valvoa Kansaneläkelaitoksen hallintoa ja toimintaa ottaen muun ohella huomioon laitoksen palvelujen laatu ja saatavuus; (2) määrätä hallituksen jäsenet ja heidän palkkionsa; (3) vahvistaa laitoksen työjärjestys, jossa annetaan tarkemmat määräykset hallinnosta ja asioiden käsittelystä; (4) valita tarpeellinen määrä tilintarkastajia ja varatilintarkastajia, joista vähintään kahden tilintarkastajan ja varatilintarkastajan on oltava

Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajan tutkinnon suorittaneita, sekä vahvistaa heille johtosääntö; (5) vahvistaa hallituksen esityksestä laitoksen tilinpäätöksen perusteet; (6) vahvistaa laitoksen tilinpäätös ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle; sekä (7) antaa vuosittain toiminnastaan kertomus eduskunnalle.

Voimassa oleva kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosääntö on vuodelta 1938 ja sitä on muutettu viidesti, vuosina 1945, 1949, 1961, 1974 sekä vuonna 1995. Viimeksi vuonna 1995 eduskunnan päätöksellä kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosäännön muuttamisesta (183/1995) muutettiin säännöksiä valtuutettujen tehtävistä, valtuutettujen kokouksesta ja valtuutetun erosta. Samalla uudistettiin valtuutettujen palkkioita koskevat säännökset. Johtosääntöön lisättiin myös valtuutettujen työvaliokuntaa koskeva pykälä.

Johtosääntöön sisältyvät säännökset valtuutettujen järjestäytymisestä sekä valtuutettujen kokouksista ja päätöksenteosta. Valtuutettujen tehtäviä koskevat säännökset täydentävät kansaneläkelaisissa olleita, nykyisin Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa olevia säännöksiä valtuutettujen tehtävistä. Johtosäännön 3 §:n mukaan valtuutettujen tulee tarpeen mukaan tarkastuttaa määräämillään valtuutetuilla tai tilintarkastajilla kansaneläkelaitoksen taloutta ja toimintaa, määrätä kansaneläkelaitoksen tilintarkastajien palkkio sekä perusteet heidän matkakulujensa korvaamista varten, vaatia kansaneläkelaitoksen hallitukselta tai lisätyltä hallitukselta selvitys tilintarkastajien ehkä tekemien muistutusten johdosta sekä muistakin seikoista, joista selvitys voi olla tarpeen, sekä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin syytteen nostamiseksi, jos hallituksen tai lisätyn hallituksen jäsen on syyppää virkavirheeseen.

Johtosäännössä säädetään myös valtuutetulle suoritettavista palkkioista ja valtuutetun erosta. Lisäksi johtosäännössä on säännökset valtuutettujen sihteeristä, kokouksesta laadittavasta pöytäkirjasta, asiakirjojen allekirjoittamisesta sekä valtuutettujen menoista.

2. Ehdotuksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Vuoden 2002 alusta voimaan tulleen Kansaneläkelaitoksesta annetun lain myötä on tullut välttämättömäksi uudistaa valtuutettujen johtosääntö vastaamaan uutta lakia. Koska nykyinen johtosääntö on vuodelta 1938, se on osin kielellisesti ja lakiteknisesti vanhentunut. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista uudistaa johtosääntö kokonaisuudessaan.

Esille on noussut samalla tarve tarkistaa valtuutettujen palkkioiden maksuperusteita vastaamaan muiden eduskunnan valitsemien toimielinten palkkioiden tasoa ja perusteita. Eduskunnan pankkivaltuutettujen johtosäännön (252/2000) sekä valtioneuvoston tilintarkastajien johtosäännön (745/2000) uudistamisen yhteydessä muutettiin myös palkkioiden maksuperusteita.

Eräitä nykyiseen johtosääntöön perustuvia menettelytapoja on samoin syytä selvittää perustuslain ja eduskunnan työjärjestyksen (40/2000) taustaa vasten sekä ottaa johtosääntöön eräitä käytännössä jo noudatettuja menettelyjä koskevat säännökset.

Uuteen johtosääntöön ei otettaisi nykyiseen johtosääntöön sisältyviä säännöksiä valtuutetun eron perusteista. Valtuutetuille kuuluu vastuu koko Kansaneläkelaitoksen hallinnon ja toiminnan valvonnasta. Tähän kuuluu muiden muassa hallituksen jäsenten ja heidän palkkionsa määrääminen, laitoksen tilinpäätöksen vahvistaminen sekä päättäminen vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle. Valtuutetun tehtävän hoitaminen edellyttää suurta luottamusta, jonka tulee säilyä koko toimikauden. Tämän vuoksi voidaan edelleenkin pitää tarpeellisenä säätää eräistä perusteista, joiden johdosta valtuutetun toimi lakkaisi. Valtuutetun eroa koskevat säännökset edellyttävät kuitenkin luonteensa puolesta lain tasoista sääntelyä. Johtosääntöön ei siten ehdoteta otettavaksi säännöksiä valtuutetun erosta, vaan säännösten sisältö ja paikka on selvitetävä erikseen.

3. Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotuksen vaikutukset ovat taloudellisia ja johtuvat Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen palk-

kion perusteisiin ehdotetuista muutoksista. Vuosittain maksettava palkkio nousisi valtuutettua kohden 602 euroa (noin 3 579 mk). Koska valtuutettuja valitaan vuosittain 12, kustannus on vuositasolla 7 224 euroa (noin 42 952 mk). Kouspalkkion määrä nousisi valtuutettua kohden yhden kokouksen osalta 44 euroa (noin 262 mk), mikä merkitsisi 12 kokouksen ja 12 valtuutetun perusteella laskettuna yhteensä 6 336 euron lisäkustannusta (noin 37 672 mk) vuositasolla. Puhemiesjohtajan palkkion korotus merkitsisi vuodessa 1 279 euron (noin 7 605 mk) lisäkustannusta. Varapuhemiesjohtajalle maksettava palk-

kion lisä olisi kokonaan uusi, ja sen kustannus vuodessa olisi 900 euroa (noin 5 351 mk). Yhteensä valtion menot lisääntyisivät ehdotuksen johdosta arviolta 15 739 eurolla (noin 93 580 mk) vuodessa.

4. Ehdotuksen valmistelu

Puhemiesneuvoston ehdotus uudeksi Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosäännöksi on valmisteltu valtuutettujen tekemän ehdotuksen pohjalta virkatyönä eduskunnan keskuskansliassa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosääntö

1 §. Toimikausi. Johtosäännön 1 §:ään otettavalla uudella säännöksellä täsmennettäisiin kysymystä valtuutettujen toimikauden pituudesta. Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 4 §:ssä säädetään valtuutettujen valinnasta ja johtosäännön hyväksymisestä. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan valtuutetut asetetaan vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä koko vaalikaudeksi. Selvyyden vuoksi valtuutettujen johtosääntöön otettaisiin säännös, jonka mukaan valtuutetun toimikausi alkaa, kun eduskunta on hänet tähän tehtävään valinnut, ja päättyy vaalikauden päättyessä.

2 §. Järjestäytyminen. Pykälässä olisi nykyistä sääntelyä asiallisesti vastaava säännös valtuutettujen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsemisesta sekä ensimmäisen kokouksen koolle kutumisesta. Säännös vastaa eduskunnan työjärjestyksen 17 §:n säännöksiä valiokuntien järjestäytymisestä. Mainitun pykälän 5 momentin mukaan eduskunnan muiden toimielinten järjestäytymisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä valiokuntien järjestäytymisestä säädetään.

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalisääntöä (250/2000), jolleivät valtuutetut yksimielisesti toisin päättä. Eduskunnan vaali-

säännön 1 §:n mukaan vaalisääntöä sovelletaan muun muassa valiokuntien ja kansliatoimikunnan vaaleissa sekä eduskunnan toimitettavissa muiden useampijäsenisten toimielinten vaaleissa. Vaalisäännön 5 §:n mukaan henkilövaali toimitetaan umpilipuin. Pykälään otettaisiin myös säännös, jonka mukaan vaalin tuloksesta on ilmoitettava eduskunnalle.

Nykyistä johtosääntöä vastaavasti pykälän 2 momentin mukaan valtuutetut voisivat valita keskuudestaan työvaliokunnan valmistelevaan valtuutettujen kokouksessa käsiteltäviä asioita. Käytännössä valiokunnan kokouksessa on ollut viisi jäsentä ja kokousta on johtanut valtuutettujen puheenjohtaja. Työvaliokunnan puheenjohtajana on toiminut valtuutettujen puheenjohtaja, mikä mainittaisiin nyt säännöksessä. Työvaliokunnan jäsenten määrää ei ole tarkoituksenmukaista täsmentää pykälässä, vaan asia tulisi jättää edelleen valtuutettujen päätettäväksi tilanteen mukaan.

3 §. Tehtävät. Pykälässä on säännökset valtuutettujen tehtävistä. Valtuutettujen tehtäviä koskevat perussäännökset siirrettiin kansaneläkelaitosta osin muutettuina Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 5 §:ään. Sääntelyä oli täydennetty nykyiseen johtosääntöön otetuilla säännöksillä. Ehdotettu uusi pykälä vastaa voimassa olevaa sääntelyä.

4 §. Valtuutettujen kokous. Pykälässä on säännökset valtuutettujen kokouksen koolle kutsumisesta ja menettelystä silloin, kun valtuutettu tai puheenjohtaja on estynyt osallistumasta kokoukseen tai estynyt käsittelemään asiaa. Valtuutettujen kokouksen koolle kutsumista koskevat säännökset vastaavat asiallisesti voimassa olevaa johtosääntöä. Pykälän 1 momentin mukaan valtuutettujen puheenjohtaja kutsuu kokouksen koolle ja kokous on pidettävä aina, jos työvaliokunta tai vähintään neljä valtuutettua taikka Kansaneläkelaitoksen hallitus sitä esittää. Voimassa olevassa johtosäännössä mainitaan tältä osin myös Kansaneläkelaitoksen lisätty hallitus, mikä jää nyt pois, koska lisätty hallitus lakkautettiin Kansaneläkelaitoksesta annetulla lailla.

Pykälän 2 momentin mukaan varavaltuutettu tulee valtuutetun tilalle, jos tämä on esteellinen käsittelemään asiaa tai estynyt osallistumaan kokoukseen. Nykyisen johtosäännön vastaavan säännöksen mukaan menetellään samoin, jos varavaltuutettu on eronnut. Tältä osin pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että varavaltuutettu toimii eronneen valtuutetun tilalla siihen asti, kunnes valtuutetun täydennysvaali on toimitettu eduskunnan vaalisäännön 13 §:n mukaisesti. Selvytyden vuoksi on tarpeen tuoda pykälässä esille se, että eronneen valtuutetun tilalle valitaan uusi henkilö, ja varavaltuutettu toimii eronneen valtuutetun sijalla ainoastaan tähän asti.

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan esteen tai esteellisyyden osalta voimassa olevan johtosäännön mukaan puheenjohtajana toimii tänä aikana iältään vanhin valtuutettu. Tältä osin uudessa johtosäännössä säädettäisiin toisin. Eduskunnan valiokuntien kokouskäytäntöä muutettiin 1 päivänä maaliskuuta 2000 voimaan tulleen eduskunnan työjärjestyksellä. Työjärjestyksen 17 §:n 4 momentin mukaan valiokunnalle valitaan tilapäinen puheenjohtaja, jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat estyneitä tai esteellisiä.

Eduskunnan valiokuntien kokouskäytännössä on voitu todeta, että asioiden käsittelyn kannalta on tarkoituksenmukaisempaa jättää mainituissa tilanteissa puheenjohtajan valinta toimielimelle itselleen, jolloin on mahdollista valita

sopivin henkilö tehtävän ja tilanteen mukaan. Myöskään valtuutettujen toiminnan kannalta ei ole syytä enää pitäytyä nykyisessä sääntelyssä, joka sitoo puheenjohtajan henkilön edeltä käsin. Johtosäännön 4 §:n 3 momentissa ehdotetaan siten säädettäväksi eduskunnan työjärjestyksen 17 §:ää vastaavalla tavalla, että valtuutetuille valitaan tilapäinen puheenjohtaja, jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat estyneet saapumasta kokoukseen tai esteellisiä käsittelemään asiaa.

5 §. Päätöksenteko. Pykälässä säädettäisiin valtuutettujen kokouksen päätösvaltaisuudesta. Säännös vastaa voimassa olevan johtosäännön 5 §:ää, jonka mukaan päätösvaltaisuus edellyttää kahdeksan valtuutetun läsnäoloa. Päätökseksi tulee enemmistön mielipide ja äänen mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan mielipide. Vaaleissa vastaavassa tilanteessa ratkaisee kuitenkin arpa. Tältä osin sääntely vastaa eduskunnan erikoisvaliokunnissa noudatettavia säännöksiä, eikä sääntelyä ole syytä muuttaa.

6 §. Pöytäkirja. Johtosäännön 6 §:ssä säädettäisiin voimassa olevaa johtosääntöä vastaavasti valtuutettujen kokouksesta laadittavasta pöytäkirjasta ja sen tarkastamisesta.

7 §. Toimihenkilöt. Johtosäännön 7 §:n mukaan valtuutetut ottavat itselleen sihteerin ja muut tarpeelliset toimihenkilöt. Säännös vastaa nykyistä johtosääntöä. Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 3 §:n mukaan laitoksen toimielimiä ovat valtuutetut ja hallitus. Koska valtuutettujen tehtävänä on valvoa laitoksen hallintoa ja toimintaa, tarkoituksenmukaista on, että valtuutetut valitsevat itse sihteerinsä ja muut toimihenkilöt.

8 §. Asiakirjojen allekirjoittaminen. Pykälässä säädettäisiin nykyistä johtosääntöä vastaavasti valtuutettujen puolesta annettavien toimituskirjojen ja muiden asiakirjojen allekirjoittamisesta.

9 §. Valtuutetun palkkiot. Voimassa olevan valtuutettujen johtosäännön 11 §:n mukaan valtuutettu saa Kansaneläkelaitoksen varoista vuotuisen palkkion, jonka määrä on viidestoistaosa

edustajanpalkkiosta annetun lain (328/1947) mukaan kansanedustajille kulloinkin suoritettavasta vuotuisesta palkkiosta. Puheenjohtajalle suoritetaan lisäksi vuotuinen palkkio, jonka määrä on neljäsosa valtuutetun palkkiosta. Kultakin kokoukselta maksetaan lisäksi palkkiona neljäsosa kuukausipalkkiosta.

Valtuutetulle vuosittain maksettava peruspalkkio on siten 3 900 euroa (noin 23 188 mk). Kun siihen lisätään kokouspalkkio 12 kokouksen mukaan, vuotuisen palkkion määrä on kunkin valtuutetun osalta 4 872 euroa (noin 28 968 mk). Puheenjohtajalle maksettava peruspalkkio on vuodessa 4 872 euroa (noin 28 968 mk), johon lisänä maksetaan samoin kokouspalkkiot.

Uudistettaessa vuonna 2000 eduskunnan pankkivaltuutettujen johtosääntö samoin kuin valtioneuvoston tarkastajien johtosääntö nostettiin samalla heidän palkkionsa määrää muuttamalla palkkion määräytymisen perusteita. Pankkivaltuutetut saavat vuotuisena palkkiona eduskunnan pankkivaltuutettujen johtosäännön 7 §:n nojalla yhden kolmastoistaosan kansanedustajalle lain mukaan suoritettavasta palkkiosta kaikkine määrävuosikorotuksineen. Lisäksi maksetaan kultakin kokoukselta palkkiona kolmasosa kuukausipalkkiosta. Puheenjohtajalle maksetaan lisäksi puolet vuotuisesta kokonaispalkkiosta ja varapuheenjohtajalle yksi viidesosa. Pankkivaltuutetun peruspalkkio on 4 502 euroa (noin 26 768 mk) vuodessa.

Valtioneuvoston tarkastajien johtosäännön 15 §:n mukaan valtioneuvoston tarkastajan vuotuinen palkkio on yksi kuudesosa kansanedustajalle lain mukaan suoritettavasta palkkiosta. Puheenjohtajalle maksetaan lisäksi puolet vuotuisesta palkkiosta ja varapuheenjohtajalle yksi kolmasosa. Valtioneuvoston tarkastajille ei suoriteta erikseen palkkiota kokouksista. Siten valtioneuvoston tarkastajien vuotuinen palkkio on 9 755 euroa (noin 58 000 mk). Valtioneuvoston tarkastajien työmäärä kokousten perusteella laskettuna on nykyisin selvästi suurempi kuin pankkivaltuutettujen tai Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen. Valtioneuvoston tarkastajat ovat pitäneet viime vuosina keskimäärin 35 kokousta vuodessa ja niiden määrä

näyttää olevan kasvussa. Tämän lisäksi he ovat tehneet noin 40 tarkastuskäyntiä viranomaisissa, mikä merkitsee, että kokoontumisia työn merkeissä on lähes 80 vuosittain.

Kansaneläkelaitoksen valtuutetuille suoritettavan vuotuisen palkkion määrä on mainittujen uudistusten johdosta jäänyt tasoltaan alhaisemmaksi kuin näiden muiden eduskunnan valitsemien toimielinten palkkiot. Yhdenmukaisen palkkiokäytännön saavuttamiseksi ehdotetaan, että valtuutetuille maksettaisiin yksi kolmastoistaosa kansanedustajalle lain mukaan vuosittain suoritettavasta palkkiosta kaikkine määrävuosikorotuksineen. On tarkoituksenmukaista sitoa palkkion määrä osaksi myös pidettyjen kokousten lukumäärään, kuten tähänkin asti ja kuten eduskunnan pankkivaltuutettujen osalta on tehty. Näin kokonaispalkkio muodostuisi edelleen peruspalkkiosta ja olisi osaksi sidottu kokousten lukumäärällä mitaten tehtyyn työmäärään. Pykälässä mainittaisiin myös nimenomaisesti, että pohjana on edustajanpalkkio kaikkine määrävuosikorotuksineen.

Puheenjohtajalle maksettavaa lisää ehdotetaan korotettavaksi niin, että hänelle maksetaan peruspalkkion ohella puolet vuotuisesta valtuutetun palkkiosta, kuten maksetaan mainittujen muidenkin toimielinten puheenjohtajalle. Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen nykyisen johtosäännön mukaan varapuheenjohtajalle ei ole maksettu erillistä lisää. Yhdenmukaisuuden vuoksi ehdotetaan, että varapuheenjohtajalle maksetaan yksi viidesosa valtuutetun vuosittaisesta palkkiosta, kuten säädetään eduskunnan pankkivaltuutettujenkin osalta.

Pykälän 2 momentin mukaan valtuutetulle ei suoriteta palkkiota siltä kuukaudesta, jonka aikana hän ei ole osallistunut yhteenkään tuona aikana pidettyyn valtuutettujen kokoukseen. Jos varavaltuutettu osallistuu valtuutetun sijasta kokoukseen, tuon kuukauden palkkio jaetaan valtuutetun ja varavaltuutetun kesken siinä suhteessa kuin he ovat osallistuneet kokouksiin. Sääntely vastaa tältä osin voimassa olevan johtosäännön 11 §:ää.

Pykälän 3 momentin mukaan valtuutetun palkkio maksetaan sen kuukauden alusta, jol-

loin valtuutettu on valittu tehtäväänsä, sen kuukauden loppuun, jolloin hänen toimikautensa päättyy. Säännös otettaisiin johtosääntöön selvyyden vuoksi.

Pykälän 4 momentin mukaan valtuutetulle ja varavaltuutetulle maksettaisiin lisäksi kultakin valtuutettujen kokoukselta ja työvaliokunnan

kokoukselta kokouspalkkiota yksi kolmasosa 1 momentissa säädetystä kuukausipalkkiosta. Nykyisen vastaavan pykälän mukaan palkkio on yksi neljäsosa kuukausipalkkiosta. Työvaliokunta mainittaisiin säännöksessä erikseen selvyyden vuoksi. Käytännössä kokouspalkkio on maksettu työvaliokunnankin kokouksista.

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen palkkioihin ehdotettavat muutokset ilmenevät taulukosta:

	Vuosipalkkio valtuutettu	Puheenjohtajan lisä	Varapuheenjohtajan lisä	Kokouspalkkio
Nykyisin euroa	3 900	972	-	81
Ehdotus euroa	4 502	2 251	900	125

10 §. Muut menot. Nykyisen johtosäännön 11 §:n 2 momentin mukaan valtuutetut päättävät sihteerin palkasta sekä muista menoista. Vastava säännös ehdotetaan otettavaksi johtosäännön 10 §:n 1 momentiksi. Valtuutetuilla on syytä säilyttää päätösvalta sihteerin palkan osalta, koska valtuutetut myös ottavat itselleen sihteerin.

Pykälän 2 momentin mukaan valtuutettujen matkakustannukset korvataan Kansaneläkelaitoksen matkakulujen korvaamista koskevien perusteiden mukaan. Nämäkin menot maksetaan luonnollisesti Kansaneläkelaitoksen varoista.

11 §. Voimaantulo. Voimaantulosäännöksen 1 momentissa on tavanomainen säännös johtosäännön voimaantulosta. Johtosääntö tulisi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt. Johtosäännön 9 §:ää sovellettaisiin kuitenkin vasta 1 päivästä huhtikuuta 2003. Uudet palkkioperusteet tulisivat siten sovellettaviksi vasta eduskuntavaalien jälkeen valittavien Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen palkkioihin.

Voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaan ehdotetulla johtosäännöllä kumotaan 24 päivänä

maaliskuuta 1938 hyväksytty johtosääntö siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Edellä sanotun perusteella puhemiesneuvosto eduskunnan työjärjestyksen 6 §:n nojalla kunnioittaen ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy Kansaneläkelaitoksen valtuutetuille seuraavan johtosäännön:

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosääntö

Eduskunta on perustuslain 52 §:n 2 momentin sekä Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 4 §:n 1 momentin nojalla hyväksynyt Kansaneläkelaitoksen valtuutetuille seuraavan johtosäännön:

1 §

Toimikausi

Valtuutetun toimikausi alkaa, kun eduskunta on hänet tähän tehtävään valinnut, ja päättyy vaalikauden päättyessä.

2 §

Järjestäytyminen

Valtuutetut valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalissa noudatetaan soveltuvin osin eduskunnan vaalisääntöä (250/2000), jolleivät valtuutetut yksimielisesti toisin päättä. Vaalien tuloksesta ilmoitetaan eduskunnalle. Iältään vanhin valtuutettu kutsuu ensimmäisen kokouksen koolle sekä toimii puheenjohtajana, kunnes puheenjohtaja on valittu.

Valtuutetut voivat valita keskuudestaan työvaliokunnan valmistelemaan valtuutettujen kokouksessa käsiteltäviä asioita. Työvaliokunnan puheenjohtajana toimii valtuutettujen puheenjohtaja.

3 §

Tehtävät

Valtuutettujen tehtävänä on sen lisäksi, mitä Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001) säädetään:

1) tarpeen mukaan tarkastuttaa määräämälään valtuutetuilla tai tilintarkastajilla Kansaneläkelaitoksen taloutta ja toimintaa;

2) määrätä Kansaneläkelaitoksen tilintarkastajien palkkio ja perusteet heidän matkakulujen sa korvaamista varten;

3) vaatia Kansaneläkelaitoksen hallitukselta selvitys tilintarkastajien muistutusten johdosta ja tarpeen mukaan muistakin seikoista; sekä

4) ryhtyä toimenpiteisiin syytteen nostamiseksi Kansaneläkelaitoksen johtajan tai hallituksen jäsenen virkavirheen johdosta.

4 §

Valtuutettujen kokous

Puheenjohtaja kutsuu valtuutettujen kokouksen koolle. Kokous tulee pitää aina, jos työvaliokunta tai vähintään neljä valtuutettua taikka Kansaneläkelaitoksen hallitus sitä esittää.

Jos valtuutettu on esteellinen käsittelemään asiaa tai hän on estynyt osallistumaan kokoukseen, hänen tilalleen kutsutaan varavaltuutettu. Jos valtuutettu eroaa tehtävästään, varavaltuutettu toimii hänen tilallaan siihen asti, kunnes valtuutetun täydennysvaali on toimitettu eduskunnan vaalisäännön 13 §:n mukaisesti.

Jos puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat esteellisiä käsittelemään asiaa tai estyneitä osallistumaan kokoukseen, valitaan valtuutetuille tilapäinen puheenjohtaja. Tällöin noudatetaan, mitä 2 §:ssä säädetään puheenjohtajan vaalista.

5 §

Päätöksenteko

Valtuutettujen kokous on päätösvaltainen, kun vähintään kahdeksan valtuutettua on läsnä.

Päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmistö on kannattanut. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan mielipide, vaaleissa kuitenkin arpa.

6 §

Pöytäkirja

Valtuutettujen ja työvaliokunnan kokouksesta laaditaan pöytäkirja. Pöytäkirjaan merkitään kokouksessa läsnä olleet, käsitellyt asiat sekä kunkin asian käsittelyyn osallistuneet samoin kuin tehdyt päätökset äänestyksineen ja eriävät mielipiteet.

Pöytäkirjan tarkastavat puheenjohtaja ja yksi valtuutettu.

7 §

Toimihenkilöt

Valtuutetut ottavat itselleen sihteerin ja muut tarpeelliset toimihenkilöt.

8 §

Asiakirjojen allekirjoittaminen

Puheenjohtaja ja sihteeri allekirjoittavat valtuutettujen puolesta annettavat toimituskirjat ja muut asiakirjat.

9 §

Valtuutetun palkkiot

Valtuutettu saa Kansaneläkelaitoksen varoista vuotuisen palkkion, jonka määrä on kolmasosa edustajanpalkkiosta annetun lain (328/1947) mukaan kansanedustajalle kulloinkin suoritettavasta vuotuisesta palkkiosta kaikkine määrävuosikorotuksineen. Puheenjohtajalle suoritetaan lisäksi vuotuinen palkkio, jonka määrä on puolet valtuutetun palkkiosta ja varapuheenjohtajalla yksi viidesosa. Vuotuisesta palkkiosta suoritetaan kuukausittain yksi kahdestoistaosa.

Valtuutetulle ei suoriteta palkkiota siltä kuukaudesta, jonka aikana hän ei ole osallistunut yhteenkään tuona aikana pidettyyn valtuutettujen kokoukseen. Jos varavaltuutettu osallistuu valtuutetun sijasta kokoukseen, tuon kuukauden palkkio jaetaan valtuutetun ja varavaltuutetun kesken siinä suhteessa kuin he ovat osallistuneet kokouksiin.

Valtuutetun palkkio maksetaan sen kuukauden alusta, jolloin valtuutettu on valittu tehtäväänsä, sen kuukauden loppuun, jolloin hänen toimikautensa päättyy.

Valtuutetulle ja varavaltuutetulle maksetaan lisäksi kultakin valtuutettujen kokoukselta ja työvaliokunnan kokoukselta kokouspalkkiota yksi kolmasosa 1 momentissa säädetystä kuukausipalkkiosta.

10 §

Muut menot

Valtuutetut päättävät sihteerin palkasta sekä muista menoista.

Valtuutettujen matkakustannukset korvataan Kansaneläkelaitoksen matkakulujen korvaamista koskevien perusteiden mukaan.

11 §

Voimaantulo

Tämä johtosäntö tulee voimaan päivänä kuuta 2002. Johtosäännön 9 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä huhtikuuta 2003.

Tällä johtosäännöllä kumotaan 24 päivänä maaliskuuta 1938 hyväksytty johtosäntö (165/1938) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 24 päivänä huhtikuuta 2002

Riitta Uosukainen
Eduskunnan puhemies

Seppo Tiitinen
Eduskunnan pääsihteeri